ÎNTERVIUL SĂPTĂMÎNII

„PELUZA STADIONULUI ȘI... PERNA FOTOLIULUI, DOUĂ NOȚIUNI COMPATIBILE!“

• SPECTATORUL DIN FOTOLIU NU VEDE PANORAMIC, DAR ARE COMPENSAȚIILE LUI • ANDEI CĂLUGĂREANU POȚI SĂ-I COMANZI UN SEMIPROFIL, FOTBALUL ESTE ÎNSĂ IMPREVIZIBIL • ECHIPE DE TRANSMISII SUDATE, UN DEZIDERAT IMENS • CAMERAMANII SÎNT NIȘTE STOICI CĂRORA NIMENI NU LE DĂ NICI O ATENȚIE • PRIM-PLANUL ESTE ARMA NOASTRĂ, ÎN EXCLUSIVITATE.

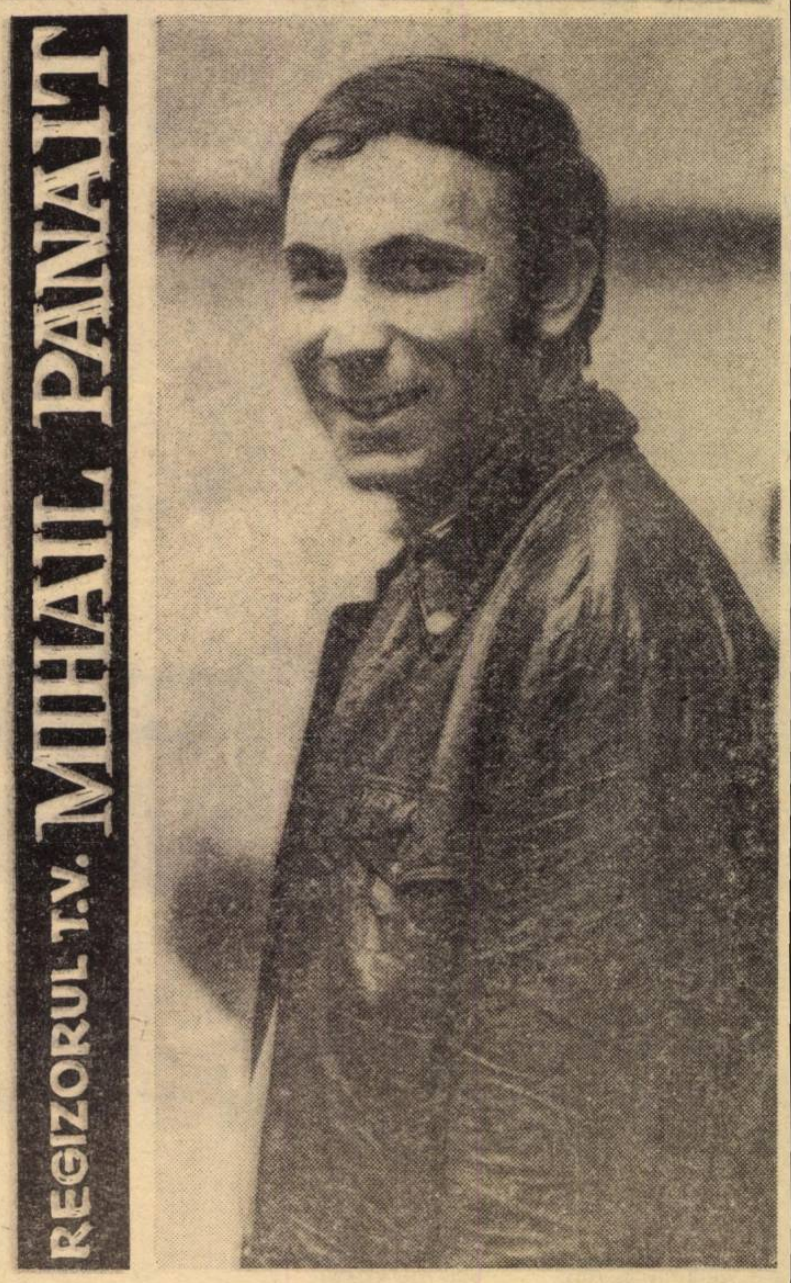

Televiziunea, este, într-un fel, părtașă a fotbalului nostru. Nu poate exista programare obișnuită de etapă sau vreun meci internațional de la noi sau de aiurea, fără ca sute de mii de comutatoare să nu se învîrtească, simultan. Lumea minunată a fotbalului pătrunde atunci la noi în casă, pe un dreptunghi de sticlă nu mai mare decît o palmă a lui Răducanu. Acolo, departe, în freamătul stadionului, un regizor sechestrat la un pupitru de comandă, cîțiva operatori care rotesc cu frenezie camerele lor de luat vederi și, lîngă ei, un crainic-reporter, se străduiesc să aducă pentru cei cu halat, papuci și cafea aburindă în față, la scara mică a ecranului, drama unei partide cu miză totdeauna mare.

Televizarea meciurilor a devenit un proces obiectiv, nu se mai știe precis dacă fotbalul s-a subordonat televiziunii sau dacă televiziunea este subordonată fotbalului. Cert este că, cu forța sa propagandistică fantastică, TV a devenit o putere în sport. A intrat în viața noastră, face prozeliți, domină.

De aceea, am oferit astăzi spațiul acestei pagini unuia din cei trei sau patru regizori de transmisii de fotbal, poate celui mai vechi și mai autorizat dintre ei. Se numește MIHAIL PANAIT.

— Dumneavoastră sînteți reprezentantul unei instituții cu pondere mare în „cariera“ oricărui amator de fotbal. Aducînd azi televiziunea sub ochii cititorului nostru, el ar dori, desigur, să afle, în sensul invers emiterii ei, o părere despre o problemă controversată : anume, dacă într-adevăr, televiziunea a lăsat știrbe tribunele stadioanelor, dacă a depopulat arena sportivă de plătitorii biletelor de intrare la meci ?

Regizorul de transmisii de fotbal Mihail Panait zîmbește liniștit, de parcă ar saluta amical o întrebare căreia i-a găsit de mult răspunsul cel mai solid :

— Refuz să cred că televiziunea a gonit de pe stadion spectatorul fidel. Pe adevăratul „microbist“ nu-l poate smulge nimeni de pe stinghiile de lemn bătute de soare, vînturi și ploi care înconjoară spațiul de joc. Televiziunea nu a făcut decît o selecție naturală în mijlocul lor. I-a întors din drum doar pe cei șovăielnici. A mai cîștigat pentru cauza fotbalului un mare număr de neofiți, formîndu-și un public al ei. Un meci de fotbal văzut la televizor are valorile sale particulare, neștiute sau ignorate de spectatorul cu bilet în buzunar. Dar oricît s-ar strădui ea, nu poate oferi panorama, perspectiva, întregul. Face doar eforturi să aducă compensații, oferind cu mijloacele sale specifice, în schimb, prim-planul, amănuntul, investigația parțială dar profundă. E drept, cine iubește tumultul stadionului, trepidația tribunei, clocotul disputei, nu schimbă în nici un caz locul de la peluză cu perna fotoliului. Eu însumi, atunci cînd nu transmit, mă urc în tribună ca vechi microbist ce mă aflu. Poate numai pentru simplul motiv că îmi place să aplaud o fază reușită, să răgușesc ovaționînd un gol, să duc mîinile pîlnie la gură ca să mustruluiesc un arbitru care nu mă va auzi niciodată.

— Ca profesionist, care credeți că ar fi dimensiunile ideale ale unei transmisii de fotbal ?

— Eu am văzut o dată, după finala celebră dintre Brazilia și Italia la C.M. din Mexic, o scenă memorabilă. Nu am văzut-o numai eu, au savurat-o milioane de telespectatori, dar desigur că nu a putut fi observată de nici unul din cei 100 000 de posesori fericiți ai biletelor de intrare la acel meci istoric prin însăși condiția lui. Partida se terminase și o mulțime imensă coborîse pe iarba terenului pentru a smulge un centimetru pătrat din tricoul lui Pele. Și în vacarmul acela masiv, o cameră de luat vederi s-a oprit pe chipul obosit al lui Gerson. Era zdrobit, în primul rînd, de fericire. Șiroaie de sudoare îi curgeau pe gît și pe bustul gol, cerșea din priviri un culoar neînsemnat care să-l ducă sub un duș și pe o banchetă. Dar un puști de vreo 10 ani îi încolăcise mijlocul și de la înălțimea coapselor, căci pînă acolo ajungea, îl privea cu venerație și extaz. Cerea un zîmbet, poate o mîngîiere pe ciuful lui zbîrlit. Să fi stat așa agățat, un minut, poate două, imobilizînd cu forța purității sale, un atlet cu mușchii încinși. Gerson părea nedumerit, fără tărie de a se despresura brutal. Și și-a trecut afectuos palma sa bătătorită peste obrazul care i se lipise de șold. Povara aceea ingenuă s-a desprins ca prin farmec, copilul acela a alergat fericit, convins că el cîștigase, de fapt, marea finală. Ei bine, din 100 000 de imagini, regizorul o găsise tocmai pe aceea care vorbea atît de convingător despre virtuțile unei întreceri sportive. Un simplu gros-plan ne-a servit această lecție de morală, pe tavă, și mi-am dat seama atunci definitiv că un meci de fotbal televizat nu se poate limita la redarea stereotipă a goanei după minge. O bună transmisie TV trebuie să împăneze imaginea de fond cu prim-planul relevator. Cei din fața televizoarelor nu pot avea ansamblul, dar ei trebuie să vadă cuta de pe fruntea unui antrenor, lumina de pe fața unui marcator de gol, mîna care tremură, legînd, pe banca rezervelor, înainte de intrarea în joc, șiretul bocancului

— Și care ar fi condițiile ideale ale unei astfel de transmisii ?

— Cît mai multe camere de luat vederi, operatori specializați și cunoscători de fotbal, un crainic-reporter cu ochii în zece și dispus să atenționeze regizorul, atunci cînd depistează o scenă demnă de fixat în transfocator. Eu le spun întotdeauna operatorilor cu care colaborez să se uite atît cît este posibil și după aparat. La meciul inaugural al acestui campionat, între Petrolul și Dinamo, cel mai vîrstnic antrenor divizionar A, Ilie Oană, s-a îndreptat la fluierul de început al partidei, către cel mai june din întreg corpul de antrenori. S-a dus, deci, spre Nelu Nunweiller, cu un buchet de flori și l-a sărutat pe obrazul îmbujorat de emoția debutului. Au văzut această scenă sublimă în simbolul ei, cîteva zeci, poate cîteva sute de spectatori de la tribuna I. Dacă unul dintre operatori ar fi prins-o în camera sa, ar fi putut-o vedea o țară întreagă. Dar o transmisie foarte bună nu poate fi realizată decît de o echipă sudată, rutinată, și de aceea opinez pentru o specializare, în funcție de afinități și de pricepere. Un meci de fotbal este o succesiune de faze spontane, imposibil de regizat aprioric și de aceea munca noastră este un veritabil reportaj pe viu. Un spectacol de varietăți, o piesă de teatru îți oferă niște „fixuri“ ușor de exploatat. E facil, de pildă, să-i spui Andei Călugăreanu să stea în semiprofil, să se plimbe cu microfonul, dar nu mai departe de jumătatea scenei etc. În fotbal totul este imprevizibil. Nu prea știi cînd centrează Pantea, habar nu ai unde se va deplasa Nunweiller VI, nu poți ghici momentul șutului. Trebuie să ai talent pentru a putea intui cîte ceva, pentru că transmisia nu poate scăpa momentul esențial din cadru, în virtutea menirii ei de a oferi o imagine fidelă a desfășurării jocului, a raportului de forțe din teren. De aceea, echipa de transmisie trebuie să fie formată din oameni de fotbal, care să-l simtă, să-l intuiască, să-l trăiască, cu fervoarea spectatorului și cu știința specialistului. Orice detașare de structura meciului poate fi fatală. Și se mai poate întîmpla uneori ca golul să fie reperat de la o depărtare care-i anulează valoarea estetică și emoțională, Dar desigur, că aceste lucruri nu se pot întîmpla cînd dincolo de lentila camerei se află „formația de aur“ a operatorilor de fotbal : Ioan Grigorescu, Nicolae Modreanu, Mihai Brebu și Ion Stoicescu. Mi-am permis să-i evidențiez aici, pentru că de oamenii aceștia prețioși care stau la datorie, sub arșiță, sub vînt, sau sub ploaie, se vorbește atît de puțin în foarte multele cronici TV din paginile publicațiilor noastre.

— Transmisiunea sportivă este un domeniu preferențial sau numai întîmplător în activitatea dumneavoastră ?

— Acum vreo 17 ani am fost, împreună cu fratele meu Constantin, campion național de juniori la schif. Mai făceam parte și din reprezentativa de juniori a țării la baschet. Poate că aceste amănunte spun totul.

— Care sînt proiectele de meserie care vă dau ghes la ora aceasta ?

— Să obțin cît mai multe camere pentru a permanentiza un experiment, zic eu, reușit, transmisia în direct cu cîte o cameră plasată în spatele porților. Să mai instalez una în cabina jucătorilor pentru a umple fericit spațiul de timp dinaintea, de după meci, și în cele 10 minute de pauză. Mi-aș dori și o formație de crainici reporteri secundari care să realizeze microinterviuri în diverse puncte din perimetrul stadionului : în tribună, pe banca rezervelor, pe culoarul jucătorilor. Să potențez valoarea prim-planului, ca mijloc de exprimare artistic propriu televiziunii

— Și o întrebare la modă. Ce părere aveți despre meciul cu Finlanda ?

— Subscriu părerii generale. Dar vorbind despre acest meci am reținut din transmisia trimisului special al ziarului „Sportul“, că seara, la televiziune, s-a reluat în prim-plan momentul marcării golului de către finlandezi. Numai așa s-au risipit dubiile. Prim-planul a făcut dreptate, chiar așa tardiv și neoperant : golul a fost înscris cu mîna. V-am vorbit atîta de prim-plan, lăudîndu-l, căci prim-planul este singurul atu al unei transmisii televizate, el este, dacă vreți, marota mea.

Ion CUPEN

CU CITITORII ● DIALOG ● CU CITITORII

Deși mai aproape este acum meciul cu Grecia decît cel de la Helsinki, debutul reprezentativei noastre în preliminariile C.M. continuă să fie subiectul nr. 1 al scrisorilor pe care le primim la redacție.

● Dr. MIRCEA RAD[illegible] din Arad, după ce incriminează **„momentele Răducanu“**, cu retrospectiva celor similare din partidele anilor trecuți cu echipele Portugaliei și Cehoslovaciei (de altfel, laitmotiv al altor sute de scrisori), este de părere că la rezultatul final nesatisfăcător a contribuit și atacul care **„a lăsat forța și impetuozitatea undeva la vestiar“.** În final, după ce se referă la golul egalizator al finlandezilor înscris cu mîna, este de părere că **„ar trebui să luăm o atitudine fermă împotriva arbitrajelor ce ne defavorizează în ultimul timp“.**

În această privință se impune o precizare : orice atitudine ulterioară meciului nu poate schimba tabela de marcaj, chiar dacă ea a fost influențată, direct sau indirect, de arbitraj.

● Pensionarul IULIU PAPIU din Simeria, fost jucător prin anii '36—'40, este de părere că **„avem jucători talentați, nu numai în Capitală, avem tineret cu ambiție, tehnică individuală și care, mai ales, știe marca și goluri. De ce Angelo Niculescu nu l-a schimbat pe Neagu cu Hajnal ? Este adevărat că antrenorul Angelo Niculescu a muncit mult. Dar pentru aceasta și-a primit răsplata, și acest lucru nu-i dă voie să închidă ochii în fața greșelilor sale și ale jucătorilor care cred că sînt bătuți în cuie în echipa națională“.**

Cititorul nostru relevă aci un aspect important al selecției, sugerînd de fapt că ceea ce a constituit un factor pozitiv — coeziunea aceleiași formule de echipă — acum s-a transformat în frînă, prin impermeabilitatea dovedită la nou (selecție și idee de joc).

● Învățătorul M. PERNIU din comuna Mirosi (jud. Argeș) propune chiar ca forul de resort să țină o ședință cu un singur punct : **„Care este starea psihică a unei rezerve și randamentul dat într-un meci oficial“.** Iar raportor să fie... rezerva antrenorului principal !

● Prof. MIHAI ȘERBU, din București, se înscrie însă în replică, propunînd un alt gen de confruntare : **„între o echipă puternică de fotbal (națională sau de Divizia A) și o echipă formată din spectatori“.** De ce ? **„Această demonstrație i-ar putea face pe unii spectatori să reflecteze asupra valorilor“.** Și, într-adevăr, să recunoaștem că sînt destui cei care nu cunosc că acolo, în teren, nu-i chiar așa de simplu și ușor, deși fotbalul e un joc.

● **„După opinia mea — ne scrie ȘTEFAN LORINCZ din Cluj — dacă uneori notele acordate de ziariști jucătorilor sînt relative, totuși sînt un stimulent. De aceea, pentru stimularea jucătorului și pentru o informare cît mai completă a cititorilor propun să se noteze astfel : 10 — jucătorul care a prestat un joc de clasă internațională ; 9 — joc foarte bun care i-ar da dreptul de a fi selecționat în echipa națională ; 8 — joc bun la nivelul fotbalului intern ; 7 — joc cu mici greșeli (pase greșite etc.) ; 6 — joc mediocru ; 5 — joc slab, sau cartonaș galben ; 4 — joc foarte slab, sau eliminare din teren“.**

Demnă de relevat tendința dumneavoastră de sistematizare și ierarhizare.